

UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ A BANATULUI DIN TIMIȘOARA

ANEXA Nr.1 la CARTA UNIVERSITARĂ A USAMVBT

COD DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE PROFESIONALĂ UNIVERSITARĂ

CAPITOLUL 1. Principii generale

Art. 1. Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara este o instituție ale cărei scopuri, valabile pentru fiecare membru al său, includ formarea de specialiști, dezvoltarea și afirmarea profesională, evoluția cunoașterii și cercetării, în condițiile respectării statului de drept și a drepturilor omului. Universitatea respectă demnitatea fiecăruia dintre membrii săi și

promovează integritatea academică. Membrii săi se angajează să contribuie la dezvoltarea democratică și la prosperitatea societății, în condițiile respectării Cartei Universitare a USAMVBT.

Art. 2. Codul de etică și deontologie profesională universitară, în virtutea prevederilor Art. 130 alin. 1 din Legea nr.1/2011 și în spiritul Ordinului MEC nr. 4492/2005, face parte integrantă din CARTA UNIVERSITARĂ a USAMVBT și cuprinde, atât formularea explicită a idealurilor comune, a principiilor și normelor morale pe care comunitatea universitară consimte să le respecte și să le urmeze, cât și stabilirea situațiilor de conflicte de interese și incompatibilități, măsurile educaționale, administrative și tehnice care se iau pentru garantarea originalității lucrărilor de licență, master, doctorat, articolelor științifice sau a altor asemenea lucrări, precum și sancțiunile aferente care se pot aplica în cazul încălcării tuturor acestora.

Art. 3. Codul de etică și deontologie profesională universitară funcționează ca un contract moral între membrii comunității universitare și comunitatea universitară ca întreg, contribuind la coeziunea membrilor și la formarea unui climat bazat pe cooperare și competiție, după reguli cunoscute și corecte, la creșterea prestigiului USAMVBT.

Art. 4. Codul nu se substituie legilor și regulamentelor interioare și nici nu contravine acestora. Respectarea prevederilor Codului de etică și deontologie profesională universitară este obligatorie pentru toți membrii comunității universitare. Medicii veterinari, care sunt membrii Colegiului Medicilor Veterinari, sunt obligați să respecte și Codul de deontologie medicală veterinară.

Art. 5. Codul de etică și deontologie profesională universitară al USAMVBT reglementează și promovează, în mod deosebit, următoarele valori morale: libertatea academică; autonomia

personală; dreptatea și echitatea; meritul; profesionalismul; onestitatea și corectitudinea intelectuală; transparența; respectul și toleranța; responsabilitatea, bunăvoința și grija.

CAPITOLUL 2. Libertatea academică

Art. 6. USAMVBT este un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de putere economică, exceptând constrângerile de natură științifică, juridică și etică. Membrii USAMVBT sunt protejați față de cenzură, manipulări, persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale.

Art. 7. Orice membru al comunității universitare trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. Este încurajată abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credințele religioase.

Art. 8. Obiectivitatea științifică este mai presus de orice presiuni rezultate din interese personale sau de grup. Faptul că o mare parte din resursele USAMVBT provin de la bugetul de stat, nu trebuie să intimideze membrii comunității universitare și să îi transforme în persoane obediente. Bugetul rezultă din banii contribuabililor, nu ai membrilor cabinetelor aflate vremelnic la putere. Chiar dacă banii provin din surse private, universitățile nu au dreptul moral să cedeze în privința standardelor științifice și etice și să fabrice rezultate sau cunoaștere denaturată.

Art. 9. Libertatea academică nu se manifestă în context ideal. Ea poate să fie îngrădită prin existența unor valori culturale și reguli general împărtășite. Abordarea potrivită a unor astfel de situații este deliberarea rațională și democratică.

Art. 10. Credința religioasă, atașamentul politic, alte categorii de credințe sunt, în spațiul universitar, o problemă privată a membrilor comunității universitare. Ele nu pot să fie impuse altora, prin abuz de putere și autoritate.

Art. 11. Nimeni nu are dreptul să manipuleze, îndoctrineze și să educe dogmatic în interiorul spațiului universitar și, prin aceasta, să încalce dreptul studenților, cadrelor didactice sau cercetătorilor la obiectivitate în cunoaștere și la formare științifică adecvată domeniului de studii.

Art. 12. Membrii comunității universitare au libertate în selectarea și discutarea subiectelor relevante, în examinarea critică a valorilor, normelor, instituțiilor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și al responsabilității pentru producerea și răspândirea cunoașterii.

Art. 13. Denaturarea conținutului științific al cursurilor, fabricarea rezultatelor cercetării în sensul obedienței față de grupări politice, religioase, economice etc. trebuie pedepsită, în funcție de gravitate, de la atenționare și avertisment, până la excluderea din universitate.

CAPITOLUL 3. Autonomia personală

Art. 14. USAMVBT promovează un mediu propice exercitării autonomiei personale. În acest scop, se asigură exercitarea consimțământului informat în privința programelor, concursurilor și

oportunităților de studiu și de cercetare. Fiecărui membru al comunității universitare i se garantează dreptul și oportunitatea de a lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

Art. 15. Personalul didactic și administrativ are obligația să respecte, în limitele cadrului legal, confidențialitatea în problemele care țin de viața privată a studenților, să nu dea informații decât cu autorizația decanatului sau rectoratului, numai când există motive îndreptățite sau când informațiile, în accepțiunea legii, sunt de interes public. Această regulă este valabilă, de asemenea, în privința status-ului marital, orientării sexuale sau disabilităților ascunse, domiciliului, apartenenței politice, religioase etc. Membrii personalului care au acces la documente și informații, trebuie să depună toată diligența în a menține caracterul confidențial și privat al unor astfel de informații în limitele prevederilor legale și să protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informații să devină publice. Încălcarea confidențialității, așa cum este prevăzută de legislația română în vigoare, se sancționează.

CAPITOLUL 4. Dreptatea și echitatea

Art. 16. Membrii USAMVBT vor fi tratați drept, corect și echitabil, fără discriminare. Discriminarea în mediul academic reprezintă tratamentul inegal al unei persoane, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective pe baza rasei, vârstei, disabilității, orientării sexuale, a naționalității, etniei, religiei, categoriei sociale, stării materiale sau mediului de proveniență. Discriminarea și exploatarea nu sunt permise, indiferent că acestea sunt directe sau indirecte. Dreptatea trebuie să se bazeze pe exercitarea corectă și echitabilă a puterii și prevenirea abuzului de putere.

Art. 17. Toți membrii comunității universitare trebuie să promoveze nediscriminarea și egalitatea de șanse în acces la studii, angajare și la programe, pentru eliminarea conflictelor de interese, pentru prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism și nepotism.

Art. 18. În contextul nici unui fel de examen sau concurs o femeie nu poate să fie defavorizată fiindcă este însărcinată, are copii în îngrijire sau este mamă singură. Discriminarea directă se sancționează potrivit legii. Discriminările indirecte sunt sancționate instituțional, în funcție de gravitate.

Art. 19. Toți membrii comunității universitare trebuie să tindă spre evitarea și eliminarea conflictelor de interese care ar putea compromite, direct sau indirect, îndeplinirea îndatoririlor. Conflictelor de interese decurg din intersectarea mai multor tipuri de relații sau poziții, de natură să afecteze judecățile și evaluările corecte și acțiunile membrilor comunității. Ele pot duce la practici precum favoritismul și nepotismul, la aplicarea unor standarde duble în apreciere sau evaluare, ori la acte de persecuție sau răzbunare, pe care USAMVBT trebuie să le respingă.

CAPITOLUL 5. Incompatibilități, conflicte de interese, corupție

Art. 20. (1) Situația / starea de incompatibilitate exista atunci când sunt încălcate prevederile Art. 130 alin. (1) lit. b) din Legea nr.1/2011 conform căroră “persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în aceeași universitate și nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv”;(2) Situația /starea de incompatibilitate exista atunci când sunt încălcate prevederile Art. 215 alin (3) și (4) din Legea nr.1/2011, conform căroră „Persoanele care exercita o funcție de conducere sau de demnitate publica nu pot exercita funcția de rector pe perioada îndeplinirii mandatului. Funcția de rector este incompatibilă cu deținerea de funcții de conducere în cadrul unui partid politic pe perioada îndeplinirii mandatului.”

(3) Funcția de lider de sindicat al angajaților din USAMVBT este incompatibilă cu orice funcție de conducere din cadrul instituției.

(4) Conflictele de interese, în sens larg, decurg din relațiile personale, din rolurile multiple exercitate de către anumite persoane, din interese materiale sau din colaborările externe sau alte angajamente.

Art. 21. Următoarele situații constituie încălcări ale eticii universitare:

1. Cazurile în care persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusive, ocupa concomitent funcții astfel încât unul sau una să se afle față de celălalt sau cealaltă într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în USAMVBT sunt în situație de incompatibilitate așa cum este definită aceasta stare conform prevederilor Art. 130 alin. (1) lit.b) si art. 295 alin. (4) din Legea nr.1/2011;

2. Cazurile în care din comisiile de evaluare (la examene de admitere, licență, disertații, doctorat etc.) precum și la acordări de granturi, angajare sau promovare, evaluarea performanței academice și manageriale, audit etc. fac parte persoane care se află în situație de incompatibilitate așa cum este definităaceasta stare conform prevederilor Art. 130 alin. (1) lit. b) din Legea nr.1/2011, respectiv în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv cu candidații sau persoanele ce urmează a fi evaluate;

3. Cazurile în care cadrele didactice supervizează (îndrumă) în mod direct persoane cu care se află în situație de incompatibilitate așa cum este definită aceasta stare conform prevederilor Art. 130 alin. (1) lit. b) din Legea nr.1/2011, respectiv în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, în vederea examenelor de licență, master, doctorat, sau orice alte forme de studii;

4. Cazurile în care un cadru didactic evaluează rudele sau alte persoane cu care are relații personale de natură să le influențeze conduita academică (de ex. conflicte prezente sau trecute, relații erotice sau obligații profesionale sau personale de alte natură);

5. Cazurile în care o persoană care exercită o funcție de conducere sau de demnitate publică sau care ocupă o funcție de conducere în cadrul unui partid politic, exercita funcția de rector;

6. Cazurile în care din organismele de evaluare (la examene de admitere, acordări de granturi, angajare sau promovare, salarizare, premiere etc.) fac parte persoane care pot fi influențate de orice alte relații personale, inclusiv de natură financiară, cu candidații (meditații private, relații de afaceri, obligații din trecut).

7. Cazurile în care o persoană care este lider de sindicat în cadrul USAMVBT ocupă o funcție de conducere în cadrul universității.

Art. 22. Pentru a evita încălcarea prevederilor legale cu privire la incompatibilități prevăzute în prezentul cod de etică și deontologie profesională universitară, persoanele care candidează pentru ocuparea unor posturi și /sau a unor funcții didactice și de cercetare, care fac parte din comisiile de concurs / evaluare sau care candidează sau se înscriu la concurs pentru ocuparea unei funcții de conducere în USAMVBT, în momentul înscrierii la concurs vor da o declarație pe proprie răspundere că nu se află în nici o situație de incompatibilitate dintre cele prevăzute de legislația în vigoare și prevăzută în prezentul cod la Art. 21 alin. 1- 7.

Art. 23. Persoana aflată în conflict de interese trebuie să se autorecuze din comisia de evaluare sau 4 supervizare în cazul respectiv, iar dacă refuză, să fie recuzată de către ceilalți membri ai comisiei, respectiv director de departament sau decan.

Art. 24. Sancțiunile prevăzute pentru încălcarea condițiilor privind incompatibilitatea sunt următoarele:a) pentru situațiile prevăzute la Art. 21 alin. 2, din prezentul cod de etică și deontologie profesională universitară, în cazul incompatibilității dintre persoanele care candidează pentru angajarea pe un post și persoane din comisia de concurs/evaluare, sancțiunea este invalidarea concursului și penalizarea celor vinovați pe baza metodologiei cadru prevăzute la Art. 295 alin. 1 din Legea nr. 1/2011 și când este cazul și s-a încheiat contractul de muncă, desfășurând contractul de muncă disciplinar;

b) pentru cazurile prevăzute la Art. 21.alin.1 și alin.7 în prezentul cod de etica și deontologie profesionala universitara, sancțiunea este invalidarea concursurilor/alegerilor, destituirea din funcția de conducere a persoanei vinovate;

c) pentru celelalte cazuri prevăzute la Art. 21 alin.2, altele decât cele sancționate conform lit. a) a prezentului articol din codul de etică și deontologie profesională universitară, sancțiunea este invalidarea concursurilor/examenelor și destituirea din funcția de conducere dacă este cazul a persoanelor în culpă și excluderea pe viitor din orice altă comisie;

d) pentru cazurile prevăzute la Art. 21 alin 5, acestea vor fi sancționate conform prevederilor legale în vigoare;

e) în toate cazurile în care declarațiile pe proprie răspundere a persoanelor în cauză privind situațiile de incompatibilitate nu sunt conforme cu adevărul, aceste persoane vor răspunde atât în Comisia de Etică cât și, fără nici o excepție, conform codului penal pentru infracțiunile cu privire la declarațiile în fals și după caz uz de fals, organele de cercetare penală putându-se autosesiza sau putând fi sesizate de universitate sau de orice alta persoană, în condițiile legii.

Art. 25. Pentru evitarea conflictelor ce decurg din interese materiale, se recomandă ca membrii comunității universitare să nu desfășoare activități profesionale de liberă practică, care se află în concurență cu cele ale unităților de profil din USAMVBT.

Art. 26. Situațiile de incompatibilitate pot fi sesizate Comisiei de Etică de către orice persoană care aduce probe în acest sens.

Art. 27. Angajarea studenților, cu remunerație sau pentru diversele forme de practică profesională, într-o societate comercială sau asociație de orice tip, în care cadrele didactice evaluatoare dețin un interes material, personal sau profesional nu trebuie să afecteze evaluarea performanțelor academice ale celor dintâi.

Art. 28. Vicierea climatului universitar poate avea drept sursă principală corupția. Aceasta generează tratament inechitabil, nedreptăți și favoritisme, subminează aplicarea principiului meritului și creează suspiciune și neîncredere în valoarea diplomelor și competența profesională a absolvenților. Corupția slăbește sentimentul dreptății și apartenenței.

Art. 29. Prin corupție nesancționată, devenită endemică, se poate ajunge la o cultură instituțională coruptă. De aceea, USAMVBT trebuie să contracareze acest fenomen și să pedepsească pe cei care îl promovează.

Art. 30. USAMVBT se angajează să sancționeze sever din punct de vedere instituțional atât actele evidente de corupție: mita și tentativa de mituire (în bani, obiecte sau servicii), cât și pe cele mai puțin evidente, dar la fel de nocive: traficul clientelă (cumpărarea și vânzarea în bani sau contraservicii) a examenelor sau concursurilor pentru ocuparea posturilor, inclusiv practicarea “pilelor” ierarhice sau colegiale etc.

Art. 31. Se consideră forme grave de corupție, fiind interzise, următoarele practici:

(1) traficul examenelor de orice fel (admitere, de absolvire, examene la discipline, doctorat, vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări scrise, proiecte, contra bani, obiecte sau servicii)

(2) solicitarea sau acceptarea de către membrii personalului USAMVBT de bani sau cadouri precum și tentative de mituire sau mituirea acestora, precum și cointeresarea în alte forme;

(3) adunarea de fonduri de la studenți pentru cadouri sau pentru acoperirea costului meselor și a băuturilor oferite cadrelor didactice care participă la examenele de licență, la evaluarea lucrărilor de diplomă, a disertațiilor, referatelor în cadrul pregătirii doctoratului etc.;

(4) solicitarea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare, sau promovare, precum și oferirea unor astfel de servicii în chimbul indulgenței.⁵

Astfel de acțiuni sunt deosebit de grave, mai ales atunci când de satisfacerea lor se condiționează, în mod explicit sau implicit:

(5) oferirea serviciilor educaționale și/sau administrative, acoperite de sarcinile persoanei respective, ca membru al instituției de învățământ superior;

(6) favoritismul în procesul de evaluare, angajare sau promovare, sau la împărțirea sarcinilor didactice ori administrative.

Art. 32. Acceptarea de cadouri simbolice de către personalul universitar este legitimă doar atunci când este evident că nu este de natură să influențeze direct sau indirect procesul educațional, de evaluare, de angajare, sau de promovare.

Art. 33. Constituie abateri sancționabile de la etica universitară faptul de a oferi bani, cadouri sau servicii personale membrilor personalului universitar, atunci când acceptarea acestor cadouri / servicii are drept scop, în mod explicit sau implicit:

(1) furnizarea serviciilor deja prevăzute în fișa postului unui angajat și persoana care oferă “darul” are deja dreptul să le primească;

(2) influențarea procesului de evaluare, angajare sau promovare.

Art. 34. Este interzis favoritismul, indiferent de criterii (prietenie, rudenie, afaceri, afiliere de orice tip etc.) în procesul de evaluare, angajare sau promovare, salarizare sau la împărțirea sarcinilor didactice sau administrative. Favoritismul nu trebuie confundat cu preferința pe baze de competențe demonstrate (de exemplu, cazuri de angajare pe motive de competență deosebită sau de excelență profesională recunoscute de către comunitatea specialiștilor în domeniu).

Art. 35. Toate aceste cazuri vor fi sancționate, de la avertisment până la eliminarea din USAMVBT.

CAPITOLUL 6. Meritul

Art. 36. Singura ierarhizare calitativă acceptabilă în USAMVBT este cea a meritului. Acest tip de ierarhizare este definit de către Comisiile sau Departamentul de Asigurare a Calității în colaborare cu departamentele, consiliile și Senatul Universității.

Art. 37. În cazul studenților, de exemplu, meritul se stabilește în contextul unor criterii de evaluare a performanțelor la cursuri, seminarii și laboratoare, la concursuri profesionale, la licențe și disertații, în implicarea în viața asociativă, acțiuni civice etc. În cazul cadrelor didactice și cercetătorilor, meritul se stabilește de obicei după: calitatea cursurilor, seminarelor, a activității

de îndrumare a studenților, publicațiilor științifice, câștigării de granturi de dezvoltare și cercetare individuală și instituțională, evaluarea făcută de către studenți, implicarea în dezvoltarea facultății, programului de studiu, al domeniului propriu, în rezolvarea problemelor studenților, în atitudinea față de progresul personal, în prestigiul adus instituției și specialității în care lucrează, în implicarea în dezvoltarea cunoașterii și democratizării în societate etc.

Art. 38. Pentru structurile de conducere, criteriile se referă mai ales la managementul eficient al resurselor, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale ridicate în instituție, evaluarea făcută de către reprezentanții studenților, subordonați și conducerea de la nivel superior etc.

Art. 39. USAMVBT asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective, care conduc la împlinirea menirii sale instituționale. Evaluarea meritului nu se face după promisiuni sau relații, ci după rezultate.

CAPITOLUL 7. Profesionalismul

Art. 40. Profesionalismul este caracterizat prin:

- a) Competență în exercitarea profesiei (autoritate epistemică);
- b) Credința în autonomia deciziilor profesionale și a exercitării profesiei;
- c) Dedicția pentru o lungă parte a vieții față de profesia aleasă;
- d) Obligația morală de a lucra în serviciul clientului, evitând implicarea emoțională excesivă (dar nu și empatia), arbitrarul și tratamentul preferențial nejustificat prin politicile domeniului;
- e) Credința în capacitatea de autoreglare și menținerea colegială a standardelor profesionale.

Art. 41. Încălcarea cerințelor în aplicarea principiului profesionalismului denaturează producerea cunoașterii, formarea studenților în acest tip de valori, lezează comunitatea științifică și scade prestigiul profesiei universitare.

Art. 42. USAMVBT se angajează să cultive un mediu propice pentru cercetare și competitivitate. În acest scop, dezvoltă programe academice la standarde înalte, capabile să conducă la evoluția cunoașterii, la formarea specialiștilor competitivi și la creșterea prestigiului în cercetare. Se încurajează și se recompensează orientarea spre calitatea științifică, pedagogică, în mod deosebit spre excelență, a cadrelor didactice, cercetătorilor, studenților și a programelor de studii și cercetare; se promovează spiritul de inițiativă, curiozitatea științifică, eficiența și excelența profesională și la nivel managerial și administrativ. Membrii comunității universitare acționează împotriva imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

Art. 43. Cadrele didactice și doctoranzii au obligația să facă cercetare și să publice rezultatele acesteia, la fel ca și cercetătorii, cercetarea definindu-se ca o activitate susținută în scopul dezvoltării cunoașterii.

CAPITOLUL 8. Onestitatea și corectitudinea intelectuală

Art. 44. (1) USAMVBT apără dreptul la proprietate intelectuală.

(2) Pentru garantarea originalității lucrărilor de licență, master, doctorat, a articolelor științifice sau a altor asemenea lucrări, pe lângă măsurile educaționale și administrative prevăzute în prezentul cod, USAMVBT va putea lua și măsuri tehnice specifice, ca de exemplu utilizarea de soft-uri destinate special pentru combaterea plagiatului, prin care să se poată urmări:

- Posibilitatea de a supune mai multe texte spre analiză;
- Protejarea originalității textului deja verificat;
- Fiecare lucrare verificată va fi stocată în sistem și ulterior comparată cu noile texte date spre analiză;
- Condiții flexibile privind cantitatea documentelor solicitate a fi verificate;
- Condiții flexibile privind timpul scurs în verificarea documentelor;
- Proceduri cât mai sigure de verificare a textelor.

Art. 45. Beneficiile și plățile trebuie acordate celor care se află la originea proprietății intelectuale. Toți cei care au participat la diferite stadii ale cercetării, ale cărei rezultate devin publice, trebuie menționați, în spiritul onestității profesionale, al recunoașterii și recunoștinței.

Art. 46. Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală: plagiatul voluntar, total sau parțial, copiatul în cadrul examenelor sau concursurilor, “fabricarea” rezultatelor cercetărilor, substituirea lucrărilor sau a identității persoanelor examinate, preluarea lucrărilor de la colegi sau profesori, ca și tentativele de corupere spre fraudă.

Art. 47. Constituie plagiat:

- (1) compilația de fragmente din mai multe surse/autori, fără referințe clare la textele sursă;
- (2) întrepătrunderea dintre fragmentele de texte furate și munca proprie;
- (3) preluarea unui text fără referințe clare, cu modificarea unor expresii din text, și/sau inversarea unor paragrafe/propoziții/capitole;

(4) omiterea marcajelor clare de citare în text, și menționarea lucrării sursă (carte, articol, alt referat, resursă web etc.) în bibliografia finală;

(5) prezentarea aceleiași lucrări la mai multe manifestări – acest tip de plagiat poartă numele de autoplagiat; tema poate să fie repetată, conținutul tratării nu.

Art. 48. În unele cazuri se practică ceea ce se numește plagiatul minor:

(1) utilizarea greșită și involuntară a materialelor, citatelor, din ignoranță și lipsit de intenție, mai ales de către studenții din primul an;

(2) utilizarea excesivă a surselor, însoțită de o cantitate neglijabilă de muncă proprie;

(3) situația în care este plagiată o foarte mică parte din lucrare și când partea respectivă nu este determinantă în evaluare.

Art. 49. De obicei sancționarea plagiatului minor este problema titularului de curs sau seminar, care este îndreptățit să întreprindă cercetarea și demonstrarea cazului și să sancționeze, potrivit regulilor acceptate de către USAMVBT. La primul caz minor studentul primește de obicei atenționare și scădere de notă și este sfătuit cum să procedeze în viitor. Cazurile minore sunt notate în dosarul personal, pentru evidență și pentru prevenirea repetării acestora.

Art. 50. Cazurile semnificative de plagiat sunt fie cazuri de repetare a plagiatului minor, fie formele 7 extinse de plagiat precum și plagiatul total. Nota studentului va fi scăzută proporțional, până la anularea examenului. În cazul în care este vorba despre un examen important, sancțiunea poate merge până la eliminarea din facultate cu sau fără reînscrisoare cu taxă în același an.

Art. 51. Plagiarea lucrărilor de diplomă sau de disertație se sancționează cu anularea examenului. În cazul în care plagiatul este total, persoana respectivă nu are drept de reînscrisoare la examen.

Art. 52. Toate tipurile de cazuri sunt notate în dosarul personal al studentului, dar nu în suplimentul de diplomă.

Art. 53. Plagiatul în cazul doctoranzilor și al cadrelor didactice este și mai grav. În aceste cazuri se presupune că persoana este academic formată și gradul de ignoranță în privința regulilor, precum și gradul de inocență sunt foarte scăzute. Din acest motiv, analiza cazului trebuie făcută de către specialiști în colaborare cu Comisia de etică. Persoana care comite plagiat minor sau involuntar primește direct avertisment, nu atenționare. În cazul plagiatului semnificativ, a celui major extins, pedepsele merg până la retragerea dreptului de practică sau exmatricularea de la doctorat.

Art. 54. Plagiatul ca fraudă intelectuală poate lua proporții grave, devenind „furt intelectual deliberat”. Forma agravantă este cea de a clădi o carieră universitară și de cercetare pe baza unor publicații care sunt rezultat al fraudei.

Art. 55. Conform dispozițiilor legale în materie, sunt permise limitativ, fără consimțământul autorului și fără plata vreunei remunerații, utilizări ale unei opere aduse anterior la cunoștința publică, cu condiția ca acestea să nu contravină exploatării normale a operei și să nu prejudicieze în vreun fel pe autor sau pe titularii drepturilor de utilizare:

- (1) reproducerea unei opere în cadrul procedurilor judiciare, administrative ori pentru scopuri de siguranță publică;
- (2) utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului;
- (3) utilizarea de articole izolate sau de scurte extrase din opere în publicații, emisiuni de radio sau de televiziune, ori în înregistrări sonore sau audiovizuale, destinate exclusiv învățământului, precum și reproducerea pentru învățământ, în cadrul instituțiilor de învățământ sau de ocrotire socială, de articole izolate sau de scurte extrase din opere, în măsură justificată de scopul urmărit;
- (4) reproducerea pentru informare și cercetare de scurte extrase din opere, în cadrul bibliotecilor, muzeelor, fonotecilor, arhivelor culturale sau științifice, care funcționează fără scop lucrativ;
- (5) reproducerea integrală a exemplarului unei opere este permisă, pentru înlocuirea acestuia, în cazul distrugerii, al deteriorării grave sau al pierderii exemplarului unic din colecția permanentă a bibliotecii sau a arhivei respective;
- (6) reproducerea specifică realizată de către biblioteci accesibile publicului, de către instituții de învățământ, care nu sunt realizate în scopul obținerii unui avantaj comercial sau economic, direct ori indirect;
- (7) reproducerea, cu excluderea oricăror mijloace care vin în contact direct cu opera, distribuirea sau comunicarea către public a imaginii unei opere de arhitectură, artă plastică, fotografică sau artă aplicată, amplasată permanent în locuri publice, în afara cazurilor în care imaginea operei este subiectul principal al unei astfel de reproduceri, distribuiri sau comunicări și dacă este utilizată în scopuri comerciale;
- (8) reprezentarea și executarea unei opere în cadrul activităților instituțiilor de învățământ, exclusiv în scopuri specifice și cu condiția ca atât reprezentarea sau executarea, cât și accesul publicului să fie fără plată;

(9) utilizarea operelor în timpul celebrărilor religioase sau al ceremoniilor oficiale organizate de o autoritate publică;

(10) utilizarea, în scopuri publicitare, a imaginilor operelor prezentate în cadrul expozițiilor cu acces public sau cu vânzare, al târgurilor, licitațiilor publice de opere de artă, ca mijloc de promovare a evenimentului, excluzând orice utilizare comercială.

Art. 56. La fiecare utilizare a unei opere sau a unui fragment dintr-o operă, dispozițiile legale și normele de etică impun ca sursa și numele autorului să fie menționate în mod expres, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește a fi imposibil.

Art. 57. Nu constituie o încălcare a dreptului de autor reproducerea unei opere, fără consimțământul autorului, pentru uz personal sau familial, cu condiția ca opera să fi fost adusă anterior la cunoștința publică, iar reproducerea să nu contravină utilizării normale a operei și să nu îi prejudicieze pe autor sau 8 pe titularul drepturilor de utilizare

Art. 58. USAMVBT încurajează schimburile academice și se mândrește cu profesorii solicitați ca specialiști de excelență în alte universități și instituții, cât timp aceasta nu încalcă dreptul studenților de a beneficia de activități didactice de calitate. USAMVBT descurajează „turismul sub acoperire”, folosirea sa ca simplă sinecură de titlu și status.

CAPITOLUL 9. Transparența

Art. 59. USAMVBT respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații care interesează membrii comunității universitare, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta este facilitată egalitatea de șanse în competiție și asigurarea accesului echitabil la resursele universitare. Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii comunității universitare și publicul larg.

Art. 60. Studenții au dreptul la informații clare despre criteriile de evaluare la examene, colocvii etc., încă de la începutul fiecărui curs (seminar, laborator etc. inclusiv cele de licență, disertație, doctorat), precum și la explicații privind notele obținute.

Art. 61. Fondurile puse la dispoziție pentru învățământ, cercetare, administrare, de către universitate sau de către terți (instituții publice naționale și internaționale, fundații, persoane fizice, firme etc.) trebuie utilizate în strictă conformitate cu scopurile și regulile în funcție de care au fost acordate.

CAPITOLUL 10. Responsabilitatea profesională și socială

Art. 62. USAMVBT își încurajează membrii să se distingă prin activism și implicare în problemele profesionale și publice, prin colegialitate și atitudine civică responsabilă. Programele

și activitățile universitare trebuie orientate către nevoile societății. Atunci când membrii săi reprezintă public Universitatea, trebuie să respecte standardele etice și profesionale.

Art. 63. USAMVBT garantează membrilor săi dreptul de a critica public, întemeiat și argumentat încălcările standardelor profesionale și de calitate, ale drepturilor membrilor comunității universitare și colaboratorilor.

Art. 64. Nu sunt permise: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publică a programelor și persoanelor din instituție de către membrii propriei comunității universitare.

CAPITOLUL 11. Respectul și toleranța

Art. 65. USAMVBT promovează respectul demnității fiecărui membru într-un climat liber de orice hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. Universitatea aderă la valoarea toleranței față de diferențele între oameni, între opinii, credințe și preferințe intelectuale. Nu sunt permise manifestările misogine, rasiste, șovine, xenofobe, homofobe și hărțuirea sexuală.

Art. 66. Interviurile sau examenele de promovare nu trebuie să conțină întrebări privind relațiile personale și viața privată a candidaților, statutul civil sau istoriile personale (cu excepția celor privind strict parcursul academic sau parcursul profesional).

Art. 67. Atitudinile critice, dezacordul față de valorile sau acțiunile unei persoane sau grup, care nu sunt însoțite de comportamente care pot fi considerate agresive sau insultătoare, în sensul definit de etica universitară, sunt acceptate și încurajate în scopul progresului în înțelegere, cunoaștere și dezvoltare.

Art. 68. Hărțuirea reprezintă comportamentul degradant, intimidant sau umilitor care urmărește sau conduce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a își desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu, sau de a își exercita drepturile. Hărțuirea constă, de regulă, într-un comportament repetat (amenințări fizice și verbale, critici umilitoare, avansuri sexuale etc.), dar poate consta și din acte singulare, atunci când acestea au o natură agresivă (de obicei de natură fizică).

Art. 69. Având în vedere faptul că multe dintre acțiunile de hărțuire (de exemplu urmăriri, telefoane insistente) au loc în afara universității, faptul că acestea nu au avut loc în spațiul universitar al USAMVBT nu poate constitui un motiv pentru care s-ar situa în afara prevederilor prezentului Cod de etică.⁹

Art. 70. Hărțuirea poate fi îndreptată împotriva unei persoane anume, sau poate consta în acte care creează un mediu academic ostil, conducând la afectarea gravă a capacității membrilor unui grup (de obicei femeile, minoritarii etnici sau rasiali, persoane cu dizabilități, persoanele cu orientare sexuală diferită de cea a majorității, minoritățile religioase) de a își desfășura activitățile academice sau de a își exercita drepturile individuale.

Art. 71. Atunci când este exercitată de către persoane cu funcții ierarhic superioare victimei, atunci când este exercitată de profesori asupra studenților, sau de evaluatori asupra persoanelor evaluate, hărțuirea presupune abuzul de putere, care constituie o circumstanță agravantă.

Art. 72. Hărțuirea ca act singular, la prima abatere, poate fi sancționată cu avertisment și oferirea de scuze scrise persoanei sau grupului hărțuit. La a doua abatere, fie că s-a adresat aceleiași persoane sau aceluiași grup sau alteia/altuia, hărțuirea trebuie sancționată cu măsuri administrative, care pot varia în funcție de gravitate de la sancțiuni de tipul reținerii din salariu/bursă (dacă este vorba despre persoane remunerate sau studenți bursieri), până la eliminarea din comunitatea universitară respectivă.

CAPITOLUL 12. Responsabilitatea, bunăvoința și grija

Art. 73. USAMVBT consideră dezirabile responsabilitatea, bunăvoința și grija. În acest sens, încurajează aprecierea, mândria și recunoștința față de cei merituoși, empatia, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, altruismul, înțelegerea, solidaritatea, solitudinea, promptitudinea și optimismul față de toți membrii comunității universitare. Totodată, sunt descurajate și considerate indezirabile comportamentele care denotă invidie, cinism, vanitate, lipsă de amabilitate, dezinteres. Este sancționabilă indiferența sistematică față de cererile studenților și cadrelor didactice, nepăsarea în cazuri în care aceasta afectează major desfășurarea procesului de învățământ sau cercetare etc.

Art. 74. Atitudinea față de animale, în mod deosebit față de vertebratele superioare, constituie un indicator relevant al nivelului de civilizație și conștiință pentru individ, dar și pentru colectivitate. Ocrotirea animalelor de cruzime și rele tratamente este în strânsă legătură cu respectarea oamenilor între ei și corespunde demnității umane. Respectarea prevederilor legale privind experimentarea pe animale și evitarea folosirii abuzive a animalelor apte de suferință în scopuri didactice, prin dezvoltarea și utilizarea preferențială a tehnicilor alternative de învățare și de cercetare, reprezintă acțiuni dezirabile, în acord cu valorile etice și cu legislația în vigoare.

Art. 75. USAMVBT, prin activitățile desfășurate de membrii comunității universitare, promovează ideea de protecție a naturii, recunoscută ca o necesitate științifică, economică, socială, etică și educativă. Protejarea naturii constituie o datorie etică, aceea de a conserva cât mai multă natură intactă, bogăția ei în toate componentele inanimate, dar mai ales în cele animate, plante și animale, precum și ansamblul peisagistic. Sunt sancționate acele activități desfășurate de către membrii comunității universitare prin care se încalcă legislația privind ocrotirea naturii și protecția mediului.

CAPITOLUL 13. Comisia de etica

Art. 76. Comisia de etica se organizează și funcționează la nivelul USAMVBT, în baza Legii nr.1/2011, a prezentei Carte Universitare-respectiv a Codului de etică și deontologie profesionala

universitară, a regulamentului propriu de funcționare a comisiei de etica și a tuturor normelor legale aplicabile în speță.

Art. 77. Structura și componența comisiei de etică universitară este propusă de consiliul de administrație, avizată de senatul universitar și aprobată de rector. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de etică universitară persoanele care ocupă vreuna dintre funcțiile: rector, prorector, decan, prodecan, director administrativ, director de departament sau de unitate de cercetare-dezvoltare, proiectare, microproducție.

Art. 78. Comisia de etică universitară are următoarele atribuții:

1. analizează și soluționează abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică și deontologie universitară;
2. realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare și a eticii activităților de cercetare, care se prezintă rectorului, senatului universitar și constituie un document public;
3. contribuie la elaborarea Codului de etică și deontologie universitară, care se propune senatului 10 universitar pentru adoptare și includere în Carta universitară;
4. atribuțiile stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;
5. alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 79. Hotărârile comisiei de etică universitară sunt avizate de consilierul juridic al universității. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de etică universitară revine universității.

Art. 80. (1) Orice persoană, din universitate sau din afara universității, poate sesiza Comisiei de etică universitară abateri săvârșite de membri ai comunității universitare.

(2) Comisia de etică universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

Art. 81. În urma unei sesizări, comisia de etică universitară demarează procedurile stabilite de Codul de etică și deontologie universitară, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 30 de zile de la primirea sesizării și îi comunică acestuia rezultatul procedurilor, după încheierea acestora.

CAPITOLUL 14. Abaterile grave de la codul la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară și Sancțiunile referitoare la încălcarea eticii universitare și a bune conduite în cercetare

Art. 82. Constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Art. 83. Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic și de cercetare și personalului didactic și de cercetare auxiliar de către comisia de etică universitară pentru încălcarea eticii universitare sau pentru abateri de la buna conduită în cercetarea științifică sunt următoarele:

- a) avertisment scris;
- b) diminuarea salariului de bază, cumulată, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;
- c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de doctorat, de master sau de licență;
- d) destituirea din funcția de conducere din învățământ;
- e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

Art. 84. Sancțiunile care se pot aplica de către comisia de etică universitară studenților și studenților-doctoranzi pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:

- a) avertisment scris;
- b) exmatricularea;
- c) alte sancțiuni prevăzute de legislația în vigoare și hotărâte de către comisia de etică după caz.

Art. 85. În cazul abaterilor de la prevederile Codului de etică și deontologie profesională, comisia de etică universitară stabilește, conform Codului de etică și deontologie profesională, una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la Art. 83 sau 84 ale prezentului Cod de etică și deontologie universitară.

Art. 86. În cazul abaterilor de la buna conduită în cercetarea științifică, comisia de etică universitară stabilește, conform Legii nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare, Codului de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare și Codului de

etică și deontologie profesională, una sau mai multe din sancțiunile prevăzute la Art. 83 sau 84 ale prezentului Cod de etică și deontologie universitară ori prevăzute de lege.

Art. 87. Sancțiunile stabilite de comisia de etică și deontologie universitară sunt puse în aplicare de către decan sau rector, după caz, în termen de 30 de zile de la stabilirea sancțiunilor.

Art. 88. (1) Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării analizează cazurile referitoare la încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare-dezvoltare, în urma sesizărilor sau prin autosesizare, și emite hotărâri prin care se stabilește vinovăția ori nevinovăția persoanei sau persoanelor în cauză; în cazurile hotărârilor privind vinovăția, hotărârile stabilesc și sancțiunile ce urmează a fi aplicate, conform legii.

(2) Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării păstrează confidențială identitatea persoanei care a făcut sesizarea.¹¹

(3) Hotărârile Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării sunt avizate de direcția juridică din cadrul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Răspunderea juridică pentru hotărârile Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării revine Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 89. Pentru abaterile de la buna conduită în cercetare-dezvoltare ale personalului din cadrul USAMVBT, constatate și dovedite, Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării stabilește aplicarea uneia sau mai multora din următoarele sancțiuni:

a) avertisment scris;

b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită;

c) retragerea calității de conducător de doctorat sau a atestatului de abilitare;

d) retragerea titlului de doctor;

e) retragerea titlului didactic universitar sau a gradului de cercetare ori retrogradarea;

f) destituirea din funcția de conducere din instituția de învățământ superior;

g) desfacerea disciplinară a contractului de muncă;

h) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțarea din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării.

Art. 90. Se interzice ocuparea posturilor didactice și de cercetare de către persoane cu privire la care s-a dovedit că au realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și

activitatea universitară, stabilite conform legii. Se anulează concursul pentru un post didactic sau de cercetare ocupat, iar contractul de muncă cu universitatea încetează de drept, indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea universitară. Constatarea abaterilor se face de către Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării, conform legii.

Art. 91. Sancțiunile stabilite de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării sunt puse în aplicare în termen de 30 de zile de la data emiterii hotărârii, după caz, de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, de președintele Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, de Consiliul Național pentru Atestarea Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, de conducătorii autorităților contractante care asigură finanțarea din fonduri publice destinată cercetării-dezvoltării, de conducătorii instituțiilor de învățământ superior sau ai unităților de cercetare-dezvoltare.

CAPITOLUL 15. Prevederi finale

Art. 92. Prezentul cod de etică și deontologie profesionala universitară, conform prevederilor Art. 130 alin. 1 din Legea nr.1/2011, face parte integranta din Carta USAMVB Timișoara, pe cale de consecință intra în vigoare odată cu Carta Universitara, urmând ca în aplicarea prevederilor acestuia sa se tina cont de legislația romana în vigoare, de regulamentul de organizare și funcționare a comisiei de etica și de celelalte regulamente proprii ale USAMVBT aplicabile.